

MINNINGARORÐ

Minningarorð um Poul Jóhannes Poulsen, Ljósá

f.18. Sept. 1931 – d. 16.August 2018

Eitt langt liv er livi. Pápi mín slapp at verða í sínum kæra heimið við Ljósá, sum hann elskaði frá barnið av, líka til hann flutti til sín Himmalska bústað.

Hann væntaði og væntaði Harrans afturkomu meira og meira sum hann eldist. Inntil hann ímóti endanum av sínum lívið segði:

“nú bíði eg bara inntil Jesus kemur og førir meg inn í tað Himmalsku Havn.”

Tað segði hann tí at hann hevdi sett sítt álit á Jesus sum sín Frelsara á ungum árum. Pápi mín leit á at Jesus doyði fyri hansara misgerningar, hevur hann sagt.

Hann elskaði sítt heim og síni foreldur, tí at her bleiv Orðið um Jesus fortalt, og hann var ógvuliga glaður um at pápin hevði bygt ein lítlan sæl í kjallarnum hjá teimum. Har tey lærdu um Jesus sum Babba setti sítt álit á sum ungur, og sum hann leit á til hjálp ígjøgnum alt sítt liv.

Pápi mín bleiv 87 ár. Sjálvt um eg búði langt burtur frá foreldrunum, nemliga í Grønlandi í 38 ár, so havi eg fleiri ferðir kunna steðga nakað heima hjá teimum. Og tað eri seg sera takksom fyri.

Tá ið eg var heima hjá teimum í febr. í ár helt eg at Babba var nógv viknaður. Stutt aftaná at eg var komin aftur til Grønlands fekk eg at vita at Babba hevði álvarsliga sjúku og at hann viknaði skjótt. Eg eri sera glað fyri at eg fekk 3 vikur sæman við honum aftur í juni -juli. Tað var álvarsligt at sýggja hvussu lívið so skjótt fjaraði burtur úr einum so stórum sterkum manni, sum pápi mín var, og sum eg havi sæð upp til, alt mítt liv. Hann bleiv so veikur at hann orkaði illa at ganga trappurnar upp á loftið og fór ongantíð upp aftur á loftið aftaná at hann kom niður í stovuna at sova síðst í juni.

Mamma hevur haft eina ómetaliga stóra uppgávu at passa Babba heima aftaná at hann bleiv sjúkur. Tann uppgáva er sera tung, bæði líkamliga og ikki minst sálarliga. Tað er so tungt at sýggja sín elskaða mann blíva sjúkari og sjúkari - veikari og veikari - dag frá degi, og til síðst at síggja hann verða so veikan, at hann onki orkaði.

Sera syrgiligt var tað fyri tey bæði tann morgunin, sum tey vaknaðu og sóu at ringurin var dottin av fingrinum hjá Babba, tí at hann var blivin so klænur. Mamma goymdi ringin í eina eskju, og hugsaði um at í meira enn 60 ár hevði hann altíð haft tann ringin á fingrinum, tí at hann elskaði Mammu. Tey settu ringin á fingurin á hvørjum øðrum (ár) sum tekin um at tey elskaðu hvønn annan. Babba gekk við ringinum í 63 ár. Hann hevur ongantíð mist hann burtur. Sjálvt nú tá hann var so sjúkur og rak, og at hann misti ringin av, so misti hann ikki kærleikan til Mammu burtur. Tann kærleikin bara vaks og vaks, sum árinu gingu. Og avhangigheitin av Mammu var so stór tey seinastu árinu at hann vildi helst altíð sýggja hana.

Babba ynksti at sleppa at verða heima. Og Mamma ynskti tað eisini og bað so innarliga til Gud um at hon mátti fáa styrki til at passa sín elskaða mann inntil hann slapp heim til Jesus, har hann ikki meira skuldi stríðast við sjúku.

Babba hevur fortalt so nógv frá gomlum døgum, at tað er næstan fyri mær sum at eg havi uppliva tað eisini, sjálvt um eg ongantíð sá mín Sofus Abba frá Ljósá.

Babba vaks upp í 1930-unum, sum var ein sera fátæklig tíð í Føroyum og í øllum Europa. Hann var bara knapt 19 ára gamal tá pápi hansara doyði av sjúku. Lítil og ongin fortjenasta – inntøka- var í Føroyum tá, og nógvir av monnunum sýlgu við slupp sum var ógvuliga stævin og vandamikil sigling, og nógvir menn gingu burtur á sjónum. Beint aftaná hansara fyrstu barnaár, so komu krígsárinu, hvar ið Babba fekk at merkja sín fyrsta veruliga stoyt av at missa, og tað sorg sum tá kom inn í familjuna. Hann var bara 12 ár tá pápabeiggin Jógvan Poulsen læt liv av krígsávum við skipinum Tór 2. Og tann hendingin setti seg sera fast í hansara barnasinnið.

Hetta vóru korini sum pápi mín vaks upp undir. So tað var ikki lógið at hann so ofta segði við meg, tá ið eg skuldi fara avstað aftur til Grønlands: ‘ ‘ Í gomlum døgum, so tók tað 14 dagar at sigla ímillum Føroyar og Grønland ‘ ‘ og rørdur á málinum plagdi hann at siga: ‘ ‘ og onki frættist frá skipunum meðan tey vóru ímillum londini, so tey har heima gingu og bíðaðu og bíðaðu inntil tey fyngu eitt telegram um at mennirnir vóru fram komnir ‘ ‘.

Eg plagdi at hugsa, : hann sigur tað sæma aftur og aftur. Altíð í gomlum døgum-. Men tað hevur sett seg ótrúliga fast hjá smádreingi at vaksa upp í hasum veruleikanum.

Pápi okkara Poul Johannes Poulsen var føddur við Ljósá tann 18. Sept. 1931.

Mamma hansara var Poulina úr Hoygarðinum í Lørvík og pápin var Sofus Poulsen frá Ljósá.

Tey vóru bæði tvey komin til persónliga trúgv á Jesus sum ung vaksin.

Tey vóru ikki heilt ung tá ið tey giftust, og tey vóru 34 og 35 ár tá ið tey fyngu sítt fyrsta barn sum var Poul Johannes. Tey fyngu so Andrias 2 ár aftaná og Hans Elmar 4 ár aftaná Andrias.

Babba snakkaði altíð um at tey áttu kúgv og áttu nokk av torvi og kundu velja so at tey áttu nokk av eplum. Tað betýddi ómetaliga nógv fyri eitt húski tá ið tíðini fyri at kunna livbjarga sær. Tey kláradu seg væl og høvdu altíð nokk at eta. Men eftir nútíðarmálistokki, var tað eitt ómetaliga strævið arbeiði, tey høvdu fyri at syrgja fyri mætið og klæðum og nokk av torvi til varma og mætgerð.

Tað var ikki lógið at Babba plagdi at takka Gudi fyri mæt og klæðir, tá ið hann bað borðbøn.

Babba hevði goymt eitt bræv, sum hann sum 15 ára gamal hevði skriva til pápa sín. Eg rokni við at pápi hansara má hava arbeið á bóndagarði í Íslandi tá, fyri at fortjena eitt sindur av pengum.

Tað brævið vísir hvussu nógv ábyrgd hann tók longu tá, sum 15 ára gamal. Hann skrivar soleidis til pápa sín: Bræv fra Poul Jóhannes til pápa sín tá ið hann er knapt 15 ár.

Ljósá hin 12-8-1946

Góði pápi

Nú vil eg skriva pápa nøkur orð og siga pápa tíðindir – í dag er regn, men í morgin man fara at verða betur veður, tí parametri gongur upp.

Í gjár var eg og hugdi eftir veltunum, og

tær eru væl framkomnar tað síðstu tíðina. Og tá vit komu aftur hevði kúgvín kálva, og tað var ein tarvkálvur

Vit hava sligi eitt sindur og sumt er komi upp í satubørn, og eg og Dia hava mála húsinu eina ferð runt, og eg haldi at tað strekkir eina ferð runt afturat og Dia hevur keypt brúna máling í Havn. Og eg veit so ikki meira at skriva hesuferð.

Heilsan Poul Jóhannes Poulsen

Stutt eftir hetta fekk familjan eina sera stóra sorg. Pápin bleiv innlagdur á Sanatorie í Havn við tuberklum. Synirnir vóru 10, 14 og 16 ára gamlir og tað komu 2 harðir vetrar fyri tey sum familja.

Tað sæst at lesa í einum brævið sum Sofus Abbi skrivaði til Babba frá Sanatorie í Havn, hvussu hart tað eisini tók uppá hann at hann noyddist at leggja so stóra ábyrgd á sín elsta son sum var bert 16 ára gamal, og eisini á hinar báðar yngru synirnar. Teir tóku allir 3 sera stóra ábyrgd og hava allir arbeið sum vaksir menn, frá tí teir vóru stórir smádreingir.

Babba og Dia tóku tað ábyrgd á seg at verða forsyrgarar fyri familjuni, og tað var við at fara út at sigla. Elmar, sum bara var 11-12 ára gamal, tók ábyrgd av øllum heimaarbeiði, bæði við kúgv og hoyggjng og torvi og alt sæman við Ommu.

Babba var í Føroyingahavnini til skips við Jóan Petur hjá Mouritsi, sum førði Marshall, tá ið hann fekk sítt seinsta bræv frá pápa sínum.

Brævið ljóðar soleiðis:

Bræv fra pápanum til Poul Jóhannes fra sent fra Sanatorinum, tá hann er knapt 19 ár

Epedimi afdelingen Hospitalet hin 16-6-1950
Mín góði sonur Poul Jóhannes

Tín góði pápi vil skriva tær nøkur orð. Gud veri lov og tókk og prís at Pápi livir væl, men um eina viku skal pápi aftur uppá borðið at taka nøkur riv afturat. Tað er tungt, men tann góði Gud sum hevur vart Pápa so væl til í dag, Hann kann hjálpa Pápa til at blíva frískan og koma heim í heyst. So ynskir Pápi at tú hevur tað gott og livir væl. Vissi tú sær Mourentius, sum tú fekk Rifluna frá - hann er í Grønlandi í summar – so heilsa honum frá mær Og Hans Paula og Jóhannesi og Hans Berg.

So sluttar Pápi við kærari heilsu til tín mín kæri Hannus í trúgv til Harran at mótast í Heyst til fjøllini.

Harrin signi meg og mítt Heim. Vissi tú hevur tíð at skriva, so skriva til Sanatoria, tí eg fari aftur her at styrkja meg.

Halt teg nær til Harran við David Salma 121.

Babba fer so glaður at skriva aftur beinanvegin. Hann var glaður um at pápin skrivaði at hann var opereraður og at tað hevði gingist væl og hann væntaði at sleppa heim til fjøllini um heystið. Og tá ið Babba fór glaður, við brævinum í hondini, og skuldi fara í land í Føroyingahavnini at senda brævið, kom skiparin til hansara og segði at teir høvdu fingið telegram frá Føroyum, sum segði at pápi hansara var deyður. Tað var eitt forferdiligst sjokk. Brævið bleiv ongantíð sent. Babba fór bara í koyggjuna og legði seg at gráta stillisliga. So langt burtur heiman í frá – og so einsamallur - og bara 18 ára gamal.

Skiparin segði onki meira og ongin annar

segði nakað við hann um at hann hevði mist pápa sín.

Babba vitsti tá, at nú hevdi hann ábyrgd av sær sjálvum og Mammu síni og brøðrum sínum. Hann setti sítt álit á Jesus sum sín hjálpara, og royndi so at fara aftur til arbeiðis um borð á skipinum, hevur hann fortalt. Og tá ið túrurin var liðuður og teir komu aftur til Føroyar hevði pápin verið begrivin leingi.

Babba kom at liva í umleið 70 ár aftaná tann dagin.

Skilagóðir hevur hann verið, og hann var so ómetaliga glaður fyri Mammu. Hann segði ofta at hann føldi tað á sær, tá ið hann sá hana fyrstu ferð, at handa pena gentan, hon bleiv ein góð kona.

Mamma flutti frá Sørvági norður til Ljósá, har sum Babba elskaði at verða. Mamma hevði búð og arbeið eina tíð í Havn eisini.

Mamma gekk fult og heilt inn fyri trúföst at ganga Harrans leiðir sæman við Babba. Tey elskaðu bæði Jesus og elskaðu hvønn annan. Tey tóku við gleði ábyrgd av at halda fram við møtum hvønn sunnumorgun og hvørt sunnukvöld í salinum, sum var í kjallarnum hjá teimum. Tað lá teimum báðum sera nógv á hjarta at vísa gestabliðni. So tað hava verið sera nógv ymisk fólk inni hjá Mammu og Babba til eina máltíð í teirra lítlu húsum.

Mamma plagdi eisini at lesa úr Bibliuni fyri okkum, tá ið vit vóru farin í song og biðja til Jesus sæman við okkum. Vit hava SO nógv at takka Gudi fyri at Hann gav okkum so góð og trúgvandi foreldur, sum góvu okkum eitt gott og trygt heim at vaksa upp í. Og tá ið vit blivu vaksin bóðu tey eisini altíð til Gud fyri okkum og fyri okkara børnum, sínum barnabørnum.

Tey fyrstu árinu sum Mamma og Babba vóru gift plagdi Babba stadigvekk at verða til skips.

Mamma og Babba fyngu 5 børn. Eg, Poulina eri elst, so koma Marita og Sólrún og Lis og Eljón. Eg var 11 ár tá id Eljón var føddur.

Mamma passaði børnini heima og gjørdi alt arbeiði við hoyggjng, kúgv, hønum, at taka upp eplir. Og so engdi hon línu eisini, meðan Babba róði út sæman við Dia. So vit fingi altíð nokk av mæti, og nógv av egnari framleiðslu.

Ein kann undrast yvir hvussu hon orkaði alt tað. Og so passaði hon eisini Ommu heima sum var kreftsjúk og var seingjarliggandi heima tað seinastu tíðina. Tá var Lis nýfðingur, og Babba búði í einum arbeidsskúrið í Kollfjaradali, og arbeiðdi uppá at gera Shellstøðina har.

Babba byrjaði at rógva út sæman við Dia, so at teir kundu verða meira heima, tá ið børnini vóru smá. Eg haldi at tað eisini var fyri at kunnu verða heima og hava møtini og sunnudagsskúla fyri børnunum sum vit vuku til. Dia hevði sunnudagsskúlan fyri okkum einsamallur. Og tað sigi eg tær Hjartaliga takk fyri, góði Dia.

Men at rógva út var eisin sera strævið. Serliga áðrenn flakavirki kom á Eiði.

Babba og Dia keyptu sær ein seksáring í 1961. Babba var fleiri ferðir í vanda á sjónum, hvar ið Harrin á undrunarverðan hátt hevur bjarga lívið hansara.

Babba var 36 ára gamal og uppá sítt sterkasta og vanur við alt ímillum fjals og fjøru, tá ið hann og Dia mistu sín bát við Kellingina í 1967. Tá høvdu teir bara haft